

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs Primvs. Vtrum Filius Dei assumpserit carnem mediante anima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

Forma Textus.

REFERTUR primò ex Augustino hæresis Apollinaristarum dicentium Deum Christum carnem solam sine anima rationali suscepisse. Deinde tribus rationibus confutatur & eisdem probatur opposita veritas, nimirum debuisse Dei filium animam rationalem & Mentem assumere. Prima ratio est; quia opinio illa aduersatur narrationi euangelicæ &c. Secunda ratio est; quia repugnat utilitati Incarnationis, quæ est iustificatio hominis à peccato &c. Tertia ratio est; quia repugnat veritati Incarnationis.

Expositio Textus.

HAERESIM Apollinaris refert accuratè & confutat Valsq. disp. 37. c. 1. & 2.

Circa primam rationem nota declarationem Cai. Quomodo autem in Christo fuerit administratio, declarat S. D. & expositores infra quaest. 15. art. 8.

Circa secundam & tertiam rationem aduertè, potuisse quidem Deum per sui potentiam absolutam animam assumere sine mente, & actiones eius ac assumptæ naturæ ad iustificationem hominis ordinare, & per eas efficaciter hominem à perditione liberare: quamvis ea liberatio non fuisset per modum meriti, sed alijs modis, puta redemptionis, sacrificij & efficientiæ physicæ, sed longe minor fuisset in hac assumptione ac liberationis modo congruentia ob secundam & tertiam rationem D. Th. in textu; in quibus Verbum repugnantia solam conuenientia negationem importat: nam quod attinet ad secundam rationem, certum est homines per actiones & passionem assumptæ naturæ, etiam si nulla esset in ea gratia habitualis, potuisse iustificari (quāuis non ita congruè) quoniam ex gratia vniōnis valor in eas deriuaretur infinitus. Tertia verò ratio, quæ magis virget, probat eam assumptionem repugnare veritati diuinæ, supposito quòd Deus alia via veritatem aperiendo mentes hominum non præsauerat ab errore; sed facta veritatis manifestatione sola superesset minor conuenientia. Vide præterea quæ notat hic Med. & Por. in appendice.

QVAESTIO SEXTA.

De modo assumptionis quantum ad ordinem in sex articulos diuisa.

DEinde considerandum est de ordine Assumptionis prædictæ.

Circa quod queruntur sex.

Primò, utrum Filius Dei assumpserit carnem mediante anima.

Secundo, utrum assumpserit animam mediante spiritu, siue mente.

Tertiò, utrum anima fuerit prius assumpta, quam caro.

Quartò, utrum caro Christi fuerit prius à Verbo assumpta, quam anima unita.

Quintò, utrum tota humana natura sit assumpta mediante partibus.

Sextò, utrum sit assumpta mediante gratia.

Ratio ordinis.

IN NATURA assumpta à Filio Dei consideramus primò naturalia substantialia, quales sunt partes eius essentielles scilicet anima & caro & ipsa tota natura. Secundo superadditas perfe-

ctiones supernaturales, ex quibus præcipua est gratia; igitur de ordine assumptionis humanæ naturæ agit primo S. D. quo ad substantialia inter se comparata in primis 5. art. Deinde quo ad substantialia per comparisonem ad gratiam in ultimo articulo. Quo ad substantialia verò inter se comparata, duplex ordo in assumptione potest inter ea considerari, scilicet naturæ & temporis. Differit ergo primò S. D. de utroque ordine assumptionis inter partes essentielles humanæ naturæ, quæ sunt anima & caro, in primis quatuor articulis: deinde de ordine assumptionis inter totam humanam naturam, & eius partes in quinto articulo. Quo ad ordinem autem assumptionis inter partes, queritur primò de ordine naturæ in 1. & 2. articulo. deinde de ordine temporis in tertio & quarto articulo. Prius autem agit S. D. de ordine naturæ quam de ordine temporis, primò quia assumptioni ut assumptio est, proximior & ut ita dicam intimior est ordo naturæ, quæ ordo temporis: quoniam ordo naturæ de quo queritur, est ordo causalitatis in assumptione passiva; quatenus scilicet vnum est alteri causa siue ratio, quòd sit assumptibile: ordo verò temporis omnino extrinsecus & per accidens se habet ad assumptionem: secundo quia ordo doctrinæ postulat, ut primò quæ vera sunt & ex principijs notis lumine naturali sunt demonstrabilia, præmittantur: deinde falsitates excludantur, quæ circa eandem materiam, licet non secundum eandem rationem catholicæ veritati sunt aduersæ.

Cum itaque sit in assumptione partium humanitatis verus ordo naturæ: nullus autem sit ordo temporis & hunc statuere sit error intollerabilis, rectè prius de ordine naturæ quàm de ordine temporis quælibet proponuntur. Et quia prima & notissima comparatio partium secundum ordinem naturæ est illa, quæ fit inter carnem siue corpus & animam, quæ sunt veræ & reales partes humanitatis: altera verò magis occulta est illa, quæ est inter animam & spiritum siue mentem, qui sunt duo gradus vel quasi duæ partes animæ secundum rationem; ideo primò agit de ordine assumptionis inter carnem & animam in primo art. Deinde de ordine assumptionis inter animam & spiritum siue mentem in secundo articulo.

ARTICVLVS PRIMVS.

Utrum Filius Dei assumpserit carnem mediante anima.

AD primum sic proceditur. Videtur, quòd Filius Dei non assumpserit carnem mediante anima, ar. 1. & disp. 3 q. 5. a. 2. Perfectior enim est modus, quo Filius Dei unitur humane naturæ, & partibus eius, quàm quo est in omnibus creaturis. Sed in creaturis est immediate per essentiam, potentiam, & presentiam. Ergo multò magis Filius Dei immediate unitur carni, & non mediante anima.

Præterea: Anima & caro unita sunt Dei Verbo in unitate hypostasis, seu personæ. Sed corpus immediate pertinet ad personam, siue hypostasis hominis, sicut & anima, quoniam imò magis videtur se de propinquo habere ad hypostasis corpus, quòd est materia, quàm anima, quæ est forma: quia principium indiuiduationis, quæ importatur in nomine Hypostasis, videtur esse materia. Ergo Filius Dei non assumpsit carnem mediante anima.

Præterea: Remoto medio separantur ea, quæ per mediū coniunguntur: sicut remotæ a superficie, cessaret color à corpore, qui inest corpori per superficiem. Sed separata per mortem anima, adhuc remanet vniō Verbi ad

q. 50. ar. 2. bi ad carnem: quod infra patebit. Ergo Verbum non
conungitur carni mediante anima.

Sed contra est, quod August. dicit in Epist. ad Vo-
lufianum: Ipsa magnitudo diuinae virtutis, animam si-
bi rationalem, & per eandem corpus humanum, totū-
que omnino hominem in melius mutandum coopta-
uit.

Epi. 3. 10. 2.

Respondendo dicendum, quod medium dicitur res-
pectu principij, & finis. Vnde, sicut principium, & finis
important ordinem, ita & medium. Est autem duplex
ordo. Vnus quidem temporis, alius autem naturæ. Se-
cundum autem ordinem temporis non dicitur in mysterio
Incarnationis aliquid medium: quia totam humanam
naturam simul sibi Verbum Dei vniuit: vt infra pate-
bit. Ordo autem naturæ inter aliqua potest attendi
dupliciter. Vno modo secundum gradum dignitatis, si-
cut dicimus Angelos esse medios inter homines, & Deū.
Alio modo secundum rationem causalitatis: sicut dici-
tur media causa existere inter primam causam, & vl-
timum effectum. Et hic secundus ordo aliquo modo co-
sequitur primum: sicut enim dicit Dion. 13. c. de Diui-
no. Deus per substantias magis sibi propinquas agit in
ea, quæ sunt magis remotæ. Sic ergo, si attendamus
gradum dignitatis, anima media inuenitur inter Deū,
& carnem: & secundum hoc potest dici, quod Filius
Dei vniuit sibi carnem mediante anima, sed & secun-
dum ordinem causalitatis ipsa anima est aequaliter
causa carnis vnienda Filio Dei: non enim esset assump-
tibilis, nisi per ordinem, quem habet ad animam ra-
tionalem, secundum quem habet, quod sit caro huma-
na. Dictum est enim supra, quod natura humana præ
cæteris est assumptibilis.

q. 4. ar. 1.

Ad primum ergo dicendum, quod duplex ordo con-
siderari potest inter creaturam, & Deum, Vnus qui-
dem secundum quod creatura causatur a Deo, & de-
pendent ab ipso, sicut a principio sui esse: & sic propter
infinitatem sue virtutis Deus immediatè attingit quæ-
libet rem, causando, & conseruando. Et ad hoc perti-
net, quod Deus immediatè est in omnibus per essentiam,
presentiam, & potentiam. Alius autem ordo est, se-
cundum quod res reducuntur in Deum, sicut in finem.
Et quantum ad hoc inuenitur medium inter creaturam
& Deum: quia inferiores creature reducuntur in Deū
per superiores: vt dicit Dionys. in lib. Celest. hierar. Et
ad hunc ordinem pertinet assumptio humana naturæ
a Verbo Dei, quod est terminus assumptionis: & ideo
per animam vniuit carnem.

Ad secundum dicendum, quod si hypostasis Verbi
Dei constitueretur simpliciter per humanam naturam,
sequeretur quod corpus esset ei vicinius: cum sit mate-
ria, quæ est indiuiduationis principium: sicut & ani-
ma, quæ est forma specifica, propinquius se habet ad
naturam humanam. Sed quia hypostasis Verbi est pri-
or & altior, quam humana natura, tanto id quod est
in humana natura, propinquius ad eam se habet, quan-
tū est altius: & ideo propinquior est Verbo Dei anima,
quam corpus.

Ad tertium dicendum, quod nihil prohibet, aliquid
esse causam alicuius quantum ad aptitudinem, & co-
gruitatem, quo tamen remotā, illud non tollitur: quia
sieri alicuius dependet ex aliquo, postquam tamen est
in facto esse, ab eo non dependet. Sicut si inter aliquos
amicitia causatur aliquo mediante, eo recedente ad-
huc amicitia remanet: & si aliqua in matrimoniu du-
citur propter pulchritudinem (quæ facit congruitatē
in muliere ad copulam conjugalem) tamen pulchri-
tudine cessante, adhuc durat copula conjugalis. Et
similiter separata anima, remanet vnio
Verbi ad carnem.

Sensus questii.

CARNIS nomine totum corpus hic intelli-
gitur, quod ex principaliori parte signifi-
catur: dictio verò illa mediante, id est mediij ra-
tionem habente, declaratur in textu, vt hic et-
iam aduertit Caietanus.

Forma Textus.

PRÆMISSA distinctione cum sub diuisione
respondetur quæsitō tribus conclusionibus:
Distinctio est: Medium dupliciter dicitur, scilicet
secundum ordinem temporis & secundum or-
dinem naturæ. Probatur: quia, sicut principium
& finis important ordinem, ita, & medium: sed
duplex est ordo; vnus quidem temporis: alius
autem naturæ; ergo duplex est medium: vnum
secundum ordinem temporis: & aliud secundum
ordinem naturæ. Prima propositio probatur;
quia medium dicitur respectu principij & finis;
ergo, sicut principium, & finis important ordi-
nem, ita & medium.

Subdiuisio est: ordo naturæ inter aliqua potest
attendi dupliciter: Vno modo secundum gradū
dignitatis, sicut dicimus Angelos esse medios
inter homines & Deum: Alio modo secundum
rationem causalitatis, sicut dicitur media causa
existere inter primum & vltimum effectum. De-
claratur hæc subdiuisio comparatione membro-
rum eius adinuicem: nam secundus ordo aliquo
modo consequitur primum. Quia sicut ait Dio-
nysius: Deus per substantias magis sibi propin-
quas agit in ea, quæ sunt magis remotæ.

PRIMA CONCL. Secundum ordinem temporis
non dicitur in mysterio Incarnationis aliquid medium.
Probatur: quia totam humanam naturam simul
sibi Verbum vniuit; ergo.

SECUNDA CONCL. Si attendamus gradum
dignitatis potest dici, quod filius Dei vniuit sibi carnem
mediante anima. Probatur: quia anima media in-
uenitur inter Deum & carnem.

TERTIA CONCL. quæ non nisi implicite
habetur in textu: secundum ordinem causalitatis
Filius Dei vniuit sibi carnem mediante anima. Pro-
batur: quia anima est æqualiter causa carnis vni-
enda Filio Dei; ergo. Antecedēs probatur: quia
caro non esset assumptibilis, nisi per ordinem,
quem habet ad animam rationalem; ergo. Pro-
batur hoc assumptum: quia caro secundum hunc
ordinem habet vt sit caro humana; ergo non est
assumptibilis, nisi per hunc ordinem. Probatur
hæc consequentia: quia natura humana præ cæte-
ris est assumptibilis.

Expositio Textus.

ADVERTE primò primam conclusionem in
textu positam fuisse, non vt principaliter
intentam sed ad faciliorem difficultatis propo-
sitæ declarationem: iam enim diximus, quæsi-
tum huius articuli intelligendum esse de medio
assumptionis secundum ordinem naturæ tan-
tū. De eius veritate disputant latè Suar. dispur.
16. & Vafq. disp. 37. c. 4.

Secundò Nota primū argumentum D. Tho.
ad modū enthymematis sic posse formari: Deus
est in creaturis immediatè per essentiam, po-
tentiam & præsentiam; ergo multo magis Filius
Dei immediatè vniuit carni & non mediante a-
nima. Antecedēs patet: Consequentia probatur:
quia perfectior est modus essendi quo filius Dei
vni-

vnitur humanæ naturæ, quàm quo est in omnibus creaturis. Responso verò formalis consistit in negatione consequentiæ. Cuius negationis rationem affert S. D. quia duplex (inquit) est ordo inter creaturam & Deum: alter secundum dependentiam creaturæ ab ipso tanquàm à principio sui esse, & secundum hunc ordinem necesse est, Deum attingere immediatè quamlibet rem causando & conseruando: ac proinde esse in omnibus rebus immediatè per essentiam, potèntiam & præsentiam: Quia virtus Dei agentis est infinita: alter ordo est secundum reductionem rerum in Deum tanquàm in finem; & secundum hunc ordinem inuenitur medium inter creaturam & Deum, vt patet ex Dionysio. Et ad hunc ordinem pertinet assumptio humanæ naturæ à Verbo Dei, quod est terminus assumptionis; & idè per animam vnitur carni.

In qua responsione duo sunt obseruanda, & explicanda. PRIMVM est ratio illius dicti; videlicet secundum ordinem dependentiæ creaturæ à Deo necesse est Deum attingere quamlibet rem immediatè, &c. Probatur enim hic; quia virtus Dei agentis est infinita. Cuius rationis vim explicat S. D. in 3. cont. gent. cap. 68. radix autem eius habetur in 1. p. q. 8. a. 1. Vbi probatur Deum esse in omnibus rebus immediatè; quia Deus est ipsum esse per essentiam, ex quo sequitur, quod esse creatum est proprius effectus eius: esse autè, vt ait S. Doct. ibi, est illud quod est magis intimum cuiuslibet & quod profundius inest: igitur oportet vt Deus sit in omnibus & intimè: constat autem ipsum esse per essentiam esse infinitum simpliciter: & idè ei tanquàm agenti simpliciter infinito deberi virtutem infinitam simpliciter, qua causet rerum omnium esse, quod est omnibus rebus intimum; idè oportet, vt Deus sit in omnibus immediatè per essentiam, potèntiam & præsentiam; sed hic non est locus plura dicendi. Vide quæ scripsimus in quatuor Contr. ad dictum a. SECVNDO obseruandum est D. Th. hic loqui de medio secundum ordinem executionis ad finem assequendum: non autem secundum ordinem intentionis: est enim sermo de medio quo caro disponitur ac præparatur & creditur idonea, vt assumatur à Verbo. Tale verò mediū est mediū nō intètionis sed executionis: vt etiā aduertit Vasq. diff. 37. c. 7. Et nō loquitur S. D. de medio quod, sed de medio quo, vt ex dicendis patebit, & hic optimè post Caiet. probat expolitores. Tale verò medium inter creaturam & Deum non inuenitur secundum priorem ordinem, quo creaturæ causantur à Deo: non enim forma disponit & præparat materiam vt creationi sit idonea, sed ipsa materia ex sui natura, & secundum seipsam, & non minus quàm forma immediatè refertur ad Deum, vt primam causam creatam illam & conseruantem; cum sit ens per participationem, sicut & forma. Deinde quod præparatur ad aliquid ex actione agentis recipiendum, oportet vt prius natura saltem sit ens reale extra causas antè actionem illam, & eius effectum: implicat autem materiam esse ens reale extra causas ante actionem Dei creatis, & ante creationis effectum: quia proprius creationis effectus est esse in rerum natura extra causas; ergo non potest materia per formam, vt mediū præparari vt sit apta creationi. Et ex his patet vanam esse obiectionem Suarezij contra responsionem hanc D. Th. & solutionem seu magis excusationem nullius esse momenti.

Circareff. ad secundum Notanda est doctrina Cai. cuius sensum nō videtur Suar. attigisse: non Naz. in D. Tho. 3. partem

A enim comparat Cai. substantiam animæ cum substantia materiæ; quia secundum illum & veritatem materia nullam habet sibi propriam substantiam: sed ait, animam intellectiuam nō deferre secum substantiam illi propriam, vt quod subsistit, nisi in potentia: sed esse propriū substantiæ principium vt quo, & habere occasionaliter hæccitatem à corpore. Suarez autem ait, animam intellectiuam esse subsistens perfectius quàm corpus, quidquid (inquit) dicat Cai. hanc enim comparisonem neq; somniat Cai. Vide etiam ea, quæ scribit Aluar. circa eandem responsionem.

Postremo circa resp. ad tertium D. Th. lege quæ notat Cai. & post eum Suar. in Com. Et Vasq. diff. 37. c. 9. Vbi doctrinam Caiet. declarat: sed Corollarium ab eo deductum impugnat, nimirum carnem ipsam in se terminare assumptiuam actionem & non solum vt animata & humana, licet non attingeret eam, nisi esset animata: sic autem arguit: Si carnem accipiat non pro materia prima secundum se, sed quatenus habet aliud esse substantiale, sequitur eatenus solum vnitam mansisse, quatenus vivebat per animam rationalem: si verò accipiat carnem pro materia prima secundum se, aut prout habet aliquas dispositiones accidentarias non minus falsa est: quia materia prima vniri non potest Verbo peculiari vnione, neque ipsa secundum se à Verbo terminari, quādiu est in humanitate, sed vnica solum vnione & sustentatione totius humanitatis Verbo vniri & sustentari potest; ergo dictum Corollarium falsum est. Deinde caro Christi mortua non idè in triduo mansit vnita; quia retinuerit vnionem propriam, quam prius habuerit, sed alia ratione. Resp. carnem accipi pro materia prima, quatenus ordinem habet ad animam rationalem: Ad rationem aduersus hanc partem dico nullam esse consequentiam: quia aliud est materiam primam vniri Verbo secundum se, & non tantum ea ratione qua est vnita formæ & cum ea constituit humanitatem: & aliud est eam vniri materiæ vnione particulari distincta ab vnione humanitatis cum Verbo: illud enim verum est, hoc autem falsum; quia vna tantum est vnio ad partes secundum se, & ad totum secundum se terminata: & idè verum etiam est carnem Christi in triduo (sumendo carnem pro materia anime) idè mansisse vnita Verbo; quia retinuit vnionem illam Verbi cum humanitate secundum eam rationem, qua terminabatur ad ipsam materiam secundum se.

CONTROVERSIA VNICA.

Ve veritate & sensu secunda & tertia Conclusionis D. Thom. An scilicet & quomodo Filius Dei vnierit sibi carnem mediante anima.

Sententia Doctorum.

DVR. in 3. dist. 2. quæst. 2. negat vllum in assumptione humanitatis fuisse ordinem secundum naturam inter animam & carnem, & ait dicta Sanctorum Patrum esse intelligenda de ordine secundum rationem duobus modis considerandum, scilicet secundum partium dignitatem & secundum fructum assumptionis in eis participatum. Et quia maior est animæ dignitas quàm carnis, & maior fructus in anima quàm in carne; & maior in mente quàm in ceteris animæ potentijs participatur: idè Verbum dicitur carnem assumpsisse mediante

Bb

diant

dianthe anima & animam mediante mente.

Suar. *disp. 17.* Vbi Scoti, Cai. & aliorum plurimum Scholasticorum sententias haud fideliter refert, vnde cum dictis suam explicat opinionem. *Primum* est ordine intentionis unionem animæ ad corpus esse aliquo modo naturæ priorem unionem eiusdem ad verbum. *Secundum* est: ordine executionis prius naturæ animam esse unitam Verbo, quam corpori. *Tertium* est: ordine intentionis priorem esse unionem carnis ad animam quam ad Verbum. *Quartum* est: ordine executionis carnem esse prius unitam Verbo; quam animæ. *Quintum*, ordine intentionis animam prius naturæ assumptam esse, quam caro. *Sextum*, ordine executionis utramque partem dici posse prius assumptam, quam alia in suo genere causæ simpliciter tamen videri assumptionem corporis præcedere hoc ordine naturæ. *Septimum* est: animam non fuisse medium ad assumendum carnem tanquam vinculum uniens ipsam ad Verbum. *Octauum* est: Animam non fuisse tale medium ad assumendam carnem, ut ad illam solam sit unio immediate terminata, ad corpus verò solum mediatè, quatenus animæ unitum est: sed hoc sensu tam corpus quam anima immediate assumpta sunt. *Nonum* est: unionem Verbi ad animam non fuisse medium ad assumendam carnem tanquam viam ad illam; nec quia ex illa necessario consecuta sit carnis assumptio. *Decimum*, corpus dici assumi mediante anima; quia corpus non fuit assumptibile, nisi ratione animæ & in ordine ad animam; non quia necesse sit, ut actualis unio ad animam ordine naturæ præcesserit: nec quia ipsa anima ordine executionis prius naturæ assumpta fuerit; sed idè quod caro assumpta sit propter habitudinem ad animam & ratione illius. *Vltimum* est: animam respectu carnis assumendæ fuisse medium ex congruentia absolute loquendo. Si verò sermo sit de Incarnatione ad nostram redemptionem ordinata, potest in ordine ad talem finem esse medium necessarium. Sed hic dicendi modus longè distat à sententia D. Tho. Caietani, Scoti, Medine, Vasquezij & aliorum veterum ac recentiorum Scholasticorum, præsertim verò Thomistarum inferius explicanda; ac pro viribus defendenda. Ad cuius euidentiam.

Resolutio
Propositis
septem distinctioni-
bus explicatur modi,
quibus anima potest
aut non potest esse me-
diū in assum-
ptione.
Prima di-
stinctio.

Præmittenda sunt primò nonnullæ distinctiones & fundamenta, ut ex eis secundum veritatem & mentem D. Th. quæsito respondeamus, & argumenta quibus innititur opposita sententia diluamus. *Prima distinctio* est: Animam fuisse medium in assumptione carnis tripliciter existimari potest: *Primò*, ut fuerit medium ad modum vinculi inter Verbum & carnem, quod antiquiores Theologi vocant medium colligantiæ, ut Ricard. & Bonau. in 3. dist. 2. *Secundò*, ut sit mediū solius extrinsecæ denominationis: ita scilicet ut anima sola secundum se ac propriè dicatur assumi ad unitatem & subsistentiam Verbi personalem: caro autem siue corpus non dicatur assumi secundum se; sed ratione tantum animæ; sicut accidentia Christi dicuntur assumpta & unita Verbo, non immediate & secundum se; sed mediatè tantum & ratione assumptæ humanitatis cui inhaerent. *Tertiò*, ut anima sit medium secundum ordinem naturæ, tanquam causa & ratio assumendi corpus. *Secunda distinctio* est: animam esse medium hoc tertio modo contingit dupliciter: *Vno modo*, ut anima ita sit causa ut corpus assumatur, quod anima prius intelligatur assumi, sicut in generatione hominis prius secundum or-

A dinem naturæ generatur homo quam risibile; adeo ut risibile præsupponat hominem tanquam id quod prius est genitum: *Alio modo*, ut anima sit tantum causa siue ratio assumptionis corporis; quia scilicet est ratio quod corpus sit assumptibile; non tamen ipsa prius assumatur, & secundum priorem quidem mediandi modum diceretur anima medium, non solum ut quo sed etiam ut quod in assumptione passiva; secundum posteriorem verò modum diceretur medium tantum ut quo, sicut mulieris pulchritudo medium est ut quo assumendi eam in uxorem. *Tertia distinctio* est: dupliciter intelligi potest animam esse medium ad assumendum corpus: *Vno modo* secundum ordinem intentionis: quia scilicet ex voluta redemptione nostra, tanquam sine elegit Deus assumptionem animæ rationalis, quæ electione mediante decreuit carnem assumere medium enim secundum ordinem electionis est id, quod inter ea quæ per se ordinantur ad vñ finem, est ipsi fini propinquius: hoc enim est ratio & medium eligendi aliud minus eidem propinquum: sicut ad conferuandam domum eliguntur artifices, & media hac electione decernitur solutio mercedis ut habeantur artifices: *Alio modo* potest intelligi animam esse medium assumendi corporis secundum ordinem executionis; quia scilicet in actuali finis affectione anima rationalis informando corpus reddidit ipsum idoneum ut assumeretur à Verbo. *Quarta distinctio* est: medium assumptionis siue unionis corporis ad Verbum secundum utrumque ordinem duplex potest intelligi: *alterum necessitatis* siue quo scilicet non posset assumptio fieri, ut corporis temperamentum est medium omnino necessarium, ut anima corpori uniatur & unita cum eo perseveret: *alterum est congruentiæ*: id scilicet siue quo fieri posset assumptio corporis: sed eo interueniente redditur corpus assumptioni magis idoneum. *Quinta distinctio* ex D. Thom. ad tertium Medium congruentiæ in assumptione & unionem carnis ad Verbum duplex potest intelligi: *alterum* in fieri & in facto esse; quia scilicet per illud caro redditur assumptioni & unioni idonea: & idè est ratio assumendæ carnis & rursus eo remoto tollitur unio: *Alterum* est medium tantum in fieri, quo scilicet caro apta redditur assumptioni & unioni; sed eo remoto non definit unio, sicut mulieris pulchritudo medium est congruitatis ad copulam coniugalem; sed tamen amota pulchritudine perseverat copula coniugalis.

Sexta distinctio: Anima respectu carnis potest dici medium necessarium dupliciter: *Vno modo* absolute & ex natura rei: *Alio modo* ex suppositione finis quem sibi præstituit persona diuina carnem assumens.

Vltima distinctio est: Anima ut medium siue necessitatis siue congruentiæ ad assumendam carnem, dupliciter potest carni vel corpori comparari: *Vno modo* sumendo carnem propriè prout est caro viuens & humana, aut prout caro vel corpus dicit materiam distinctam contra animam, & contra omne esse ab anima receptum: & hoc modo caro idem est, quod materia prima. Hac, vel simili distinctione vtuntur Physici ad explicandam primam animæ definitionem, quæ dicitur anima esse actus corporis physici organici, &c.

Præterea notanda est ex Caietano differentia inter

Secunda.

in assumpti-
one non esse
medium vt
quod, sed
tantum vt
quo.

inter animam & carnem respectu assumptionis, quod inter actionem creaturam carnis & actionem assumptiuam eiusdem ad unitatem Verbi personalem mediat actio siue causalitas animatiua carnis, qua scilicet à Deo creatur ac simul infunditur animae corpori, quae ipsi dat esse viuens & rationale formaliter: sic enim efficitur humana caro, quae sola congruentiam habet, vt assumatur à Verbo: at inter actionem animae creaturam & actionem assumptiuam illius nulla mediat actio; sed hoc ipso, quod est anima rationalis, habet vt congruè possit assumi. Et quia praedictus ordo est ordo naturae secundum veram & realem causalitatem in re: idè rectè dicitur anima esse ratio & medium, quo caro siue corpus assumitur: quod tamen medium scilicet anima non est necesse vt sit, quod prius assumitur, quamuis necesse sit animam assumi prius; vt quo: nam vt hic aduertit Caiet. ex hoc quod anima est ratio, vt caro sit assumptibilis, non sequitur animam assumi prius vt quod, sed tantum vt quo. Et quia forma nullam habet actualiter & realiter causalitatem formalem respectu materiae, nisi per actualem informationem illam actuando, & esse specificum illi conferendo; idè caro nec fuit assumptibilis nec actu fuit assumpta, nisi postquam actuali animae informatione fuit animata, sicut nec anima prius fuit assumpta, quam esset actu forma corporis; quia non prius creatur, & postea infunditur corpori, sed creatur in corpore, nec prius intelligitur in se subsistens, quam corpus informet; cuius oppositum gratis affirmat Suar. Neque cum actu corpus informat, subsistit vt quod, nisi in potentia: sed tantum vt quo, quamquam in hoc differat à formis corruptibilibus, quod est semper independens à materia: propter quam independantiam potest appellari subsistens non solum in potentia sed quodammodo etiam in actu. Sed quia dum est in corpore, non per se separatim existit; cum sit compositi pars: idè propriè & absolute loquendo dici non potest, animam existentem in corpore esse subsistentem vt quod; sicut neque pes aut brachium dicitur absolute subsistens vt quod, quamuis dicatur subsistens id est non inherens vt accidens, vt ait S. D. 1. p. q. 75. a. 2. Hanc verò doctrinam de animae coniunctae subsistentia tradit expressè Caiet. infra art. 3. relicta priori sententia, quam tenuerat in 1. p. q. 76. art. 1. circa resp. ad 5. D. Th. & quest. 90. a. 2. Quamuis absque legitimo fundamento in dicto a. 3. dicat, animam nostram in corpore glorioso habituram esse subsistentiam vt quod, quam habuit in statu separationis, vt bene notat Ban. 1. p. q. 76. a. 1. dub. 5. §. sed tunc insurgit gravis difficultas. Vbi posteriore sequitur sententiam Caietani, & opposita diluit argumenta. Eandem etiam esse rationem de subsistentia animae nostrae in vtroque statu, quo vitatur corpori, scilicet corruptibili & glorioso, probat Suarez disp. 17. sect. 1. §. ad confirmationem. Vbi tamen sequitur priorem Caietani sententiam de animae nostrae subsistentia, dum est unita corpori; de qua plura dicemus articulo sequenti.

Conclusiones,
deductae,
probat.

PRIMA CONCL. Anima non fuit medium, quod vocant colligantia, siue ad modum vinculi ad vnendam carnem personae Verbi. Haec conclusio patet ex doctrina D. Tho. supra quest. 2. a. 10. & infra q. 6. a. 6. Vbi probat S. D. & expositores inter humanitatem & personam Verbi nullum posse intercedere medium, quo veluti dispositione, aut glutino humanitas vnatur hypostaticè Verbo

A diuino; in hac conueniunt S. Bonau. & Ricardus in 3. dist. 2. Suar. disp. 17. sect. 4. Vasq. disp. 37. c. 7. & alij recentiores.

SECUNDA CONCL. Anima non fuit medium assumenda carnis secundum solam extrinsecam denominationem: ita scilicet, vt anima sola secundum se, ac propriè dicatur assumi ad unitatem Verbi personalem: caro autem non dicatur assumi secundum se sed ratione tantum animae. Haec concl. videtur omnino certa secundum fidem dicente scriptura Ioan. 1. Et Verbum caro factum est. Et ad Coloss. 2. In quo habitat omnis plenitudo diuinitatis corporaliter. Deinde ratione probatur: Quia diuini Verbi personalitas supplet propriam, & naturalem subsistentiam assumptae humanitatis: at naturalis subsistentia humanitatis in quolibet homine terminat immediatè, non solum animam, sed etiam corpus. Et confirmatur; quoniam alias in triduo non fuisset Verbum secundum se & intrinsecè corpori unitum. Quod asserere est error intolerabilis in doctrina fidei.

TERTIA CONCL. Anima non ita fuit medium assumenda carnis, vt prius natura fuerit assumpta, quam caro, tanquam id quod assumitur, vel prius quàm corpori vniretur. Probatur primò: quia anima nostra non prius est subsistens, quam corpori vnatur, & vnita corpori non subsistit in actu vt quod, sed tantum in potentia; ergo anima Christi non prius subsistit subsistentia Verbi, quam corpori vnatur; nec vnita corpori prius vt quod vnatur Verbo, quam corpus. In hac conclusione conueniunt Caiet. Scotus & Vasq. cap. 7. & 8. ab ea verò dissentit Val. puncto 2. in fine. Suar. sect. 1. & 3. & magis patebit ex probationibus sequentibus Conclusionis.

QUARTA CONCL. Anima fuit medium vt quo assumenda carnis: at quo idè prius natura vt quo fuit assumpta. Prima pars huius conclusionis coincidit cum tertia conclusione S. D. in textu: & probatur eodem argumento: quia scilicet caro non est assumptibilis, nisi per ordinem quem habet ad animam, &c. Secundo probatur; quia vnica tantum fuit assumptio animae & corporis in vha ex vtroque constituta humanitate; & anima per se est assumptibilis sine corpore: corpus autem non est assumptibile, nisi per animam; ergo anima fuit medium, vt quo assumenda carnis. Antecedens quo ad primam partem probatur; quia eadem assumptione assumitur totum & partes eius essentiales, prout in eo sunt ipsum constituentes. Iam autem diximus animam creati in corpore; igitur assumitur, vt pars humanitatis ipsam actu constitutis, & eadem ac multò potiori ratione corpus assumitur, vt actu pars est humanitatis; ergo eadem assumptione vtrumque assumitur scilicet anima & corpus, qua tota humanitas. Secunda verò pars antecedentis patet ex littera D. Th. Altera verò pars conclusionis sequitur ex praecedenti: Si namque anima assumpta est vt causa & ratio assumenda carnis; ergo prius natura id est ordine causalitatis assumpta est vt quo, id est vt ratio assumendi carnem, quam ipsa caro: nulla tamen necessitas est, vt anima prius assumatur vt quod, quam ipsa caro: quoniam vt hic subtiliter aduertit Caiet. licet anima & caro fuerint assumptae à Verbo vt quod partiales; quia verò terminata est assumptio ad has duas partes secundum se; non tamè est ordo naturae inter eas; quatenus sunt quae assumuntur; quia anima non prius intelligitur assumpta, quam animet carnem: non animat autem carnem, nisi per actionem creaturam, qua creatur in corpore;

Bb 2 nec

nec caro prius assumitur, quā sit humana, quod non ei conuenit, nisi per actuale animæ informationem, per quam recipit esse specificum humanæ carnis; igitur inter has partes, quatenus sunt quæ assumuntur, nullus est aut esse potest ordo humanæ naturæ.

QUINTA CONCL. *Anima respectu corporis assumendi est medium tam secundum ordinem intentionis, quā secundum ordinem executionis.* Hæc conclusio, quo ad primam partem satis aperte colligitur ex D. Th. in hac quest. art. 5. in corpore: Vbi loquens de ordine secundum intentionem agentis inter totam naturam humanam, & eius partes in assumptione sic loquitur: *Manifestum autem est, quod secundum intentionem facientis prius est completum, quā incompletum, & per consequens totum, quā partes: & ideo dicendum est, quod Verbum Dei assumpsit partes humanæ naturæ mediante toto: sicut enim assumpsit corpus propter ordinem, quem habet ad animam rationalem, ita assumpsit corpus, & animam propter ordinem, quem habent ad humanam naturam.* Quibus verbis planè significat, animam rationalem esse medium assumendæ carnis secundum ordinem intentionis; quem admodum totum eodem ordine medium est in assumptione respectu partium. Et confirmatur, quia illud est prius secundum ordinem intentionis, quod est fini propinquius: talis autem est anima, quæ propinquior est Deo, cum in ea sit imago Dei, & sit capax gratiæ & gloriæ &c. Secunda verò pars patet ex præcedenti conclusione & eius probationibus. Et probatur: quia anima secundum ordinem executionis disponit carnem & habilem reddit, ut possit assumi: ipsa verò est assumptibilis, tam secundum se quā ut dispositio carnis ad assumptionem; ergo prius natura secundum ordinem executionis assumpta fuit, ut quo, siue ut ratio assumendi carnem: Antecedens patet; quia dispositio prior est natura secundum ordinem executionis forma seu termino ad quem disponit. Nec absurdum est, idem sub diuersa ratione esse prius altero natura secundum utrumque ordinem: sicut in propolito, anima rationalis ut fini propinquior, prior est in assumptione quā caro secundum ordinem intentionis, & eadem quatenus actum habet disponendi carnem, ut sit habilis assumptioni, prior est secundum ordinem executionis.

SEXTA CONCL. *Anima rationalis respectu assumendæ carnis, ut est caro viuens & humana, fuit medium ex natura rei & absolute necessarium.* Probatur; quia impossibile est esse carnem humanā absque anima rationali.

SEPTIMA CONCL. *Anima rationalis respectu materiæ primæ assumendæ non fuit medium simpliciter necessarium, sed tantum congruum: quamuis ex suppositione finis à Deo voluti fuerit necessarium.* Prima pars probatur; quia poterat Deus materiam illam sub alia quacumque forma substantiali sibi personaliter vnire. Secunda verò pars probatur; quoniam intentio Dei erat redimere genus humanum medio hominis merito ac satisfactione perfectæ in carne. Cum itaque non possit esse humana caro absque anima rationali, necessarium fuit, ut ita genus humanum à Deo redimeretur, animam rationalem vniri materiæ, ut ea constitueretur humana caro, quæ Dei Filio personaliter vniretur, ut in ea patiendo pro peccatis humani generis Deo perfectè satisfaceret, & remissionem nobis & gloriam condignè mereretur.

OCTAVA CONCL. *Anima rationalis respectu*

carnis humana viuens ut sic, à Verbo assumpta, fuit medium necessarium non solum in fieri, sed etiam in facto esse. Probatur; quoniam implicat esse carnem humanam viuentem sine anima rationali; ergo.

NONA CONCL. *Ex suppositione finis ac intentionis à Deo modi redemptionis humani generis, anima rationalis fuit medium necessarium vniōis materiæ carnis, non solum in fieri, sed etiam in facto esse, quo ad totum tempus redemptionis, non autem in triduo mortis.* Prima pars patet ex dictis. Secunda verò pars probatur; quia tunc Verbum erat carni personaliter vnitum, quæ tamen non erat animata.

VLTIMA CONCL. *Simpliciter loquendo anima rationalis respectu materiæ carnis vnite non est medium in facto esse, nec secundum congruentiam, nec secundum necessitatem atem ex suppositione iam dicta; sed tantum inferi.* Hæc est D. Th. hic ad 3. & eam explicat Caiet. & patet ex dictis; quoniam in triduo Verbum erat vnitum carni personaliter: cū tamen non esset animata. Ex quo benè deducit Caiet. carnem ipsam secundum se terminasse assumptionem, & non solum quatenus animata aut humana, &c.

CONTRA tertiam concl. argum. *Suar. sect. 1. disp. 17. Primo; quia si anima prius esset vnita corpori, prius esset composita tota humanitas, quā anima assumpta; ergo in subsequenti signo naturæ prius assumpta esset tota humanitas, quā anima.* Probatur consequ. quia postquam intelligitur existens tota humanitas, nihil intelligitur prius assumi quā illa. *Resp. Solut. primo nullam esse consequ. quia prius natura intelliguntur partes vnite, quā ex eis resultet tota natura.* Ad probationem consequentiæ dico, falsum supponi, scilicet totam humanitatem nō esse posteriorem ordine naturæ partibus vnitis.

Secundo dico, antecedens verum esse de priori secundum ordinem intentionis; non autem secundum ordinem executionis, ut magis patebit infra art. 5. Vbi agitur de ordine inter totum & partes in assumptione.

Secundo arguit: Anima Christi prius natura fuit subsistens, quā vniretur corpori; ergo prius fuit assumpta ut quod assumitur. Antecedens probatur; quia anima Christi fuit eiusdem naturæ cum nostris quæ fiunt per creationem, & per se producuntur, & non tantum comproducentur cum tota natura; quia hoc est proprium materialis formæ; ergo sunt subsistentes; quia creari proprium est subsistentium, ut ait S. D. 1. p. q. 45. a. 4. Consequ. verò probatur; quia alioquin anima Christi, antequam vniretur corpori, habuisset propriam subsistentiam; quia non fuisset impedita per subsistentiam Verbi, si tunc anima non fuisset assumpta. *Resp. falsum esse antec. loquendo de subsistente ut quod in actu.* Ad probationem dico, formas illas propriè comproduci cum tota natura, quæ per idem agens creatum proximum producuntur, à quo totum ipsum producit; tales autem formæ educuntur ex potentia materiæ. Constat autem animam rationalem, neque à proximo illo agente produci, à quo generatur homo, neque educi de potentia materiæ, sed à Deo immediatè creari; non quidem omnino per se, id est separatim à corpore; sed in ipso corpore. Vnde illa propositio *creari proprium est subsistentium* intelligenda est indifferenter de subsistentibus in actu per se separatim, ut omnes substantiæ complete; & de subsistentibus per solam independētiā à materiā; quamuis non actū subsistant ut quod,

quod, sed in potentia tantum, quales sunt animae rationales.

Obijc. 3. Tercio arguitur sect. 3. Materia simpliciter supponitur ordine naturae creationi animae & est fundamentum totius generationis: supponitur autem subsistens, & in eo instanti non potuit subsistere, nisi subsistentia Verbi; ergo supponitur etiam assumpta ad sic subsistendum. Et confirmatur;

Conf. 1. quia in quacumque generatione humana supponitur materia existens & subsistens; ergo.

Conf. 2. Denique confirmatur; quia optime quadrat, ut ordo executionis sit contrarius ordini intentionis; quia licet perfectiora sint magis intentata: tamen executio à minus perfectis, ut à fundamentis inchoari solet, & ad hoc explicandum (inquit) conferre potest exemplum de aedificante domo; in qua fundamentum alijs partibus supponitur; & ideo cum successiue fit domus, prius tempore iacitur fundamentum; ac proinde etiam si quis haberet vim aedificandi domum in instanti, intelligeretur tamen ordine naturae prius esse iacitum fundamentum; ergo similiter in hac assumptione intelligimus prius naturae esse assumptum id, quod est tanquam fundamentum ceterorum.

Solut. Resp. falsum esse supponi ordine naturae materiam subsistentem & existentem: non enim subsistit neque existit materia nisi per formam constitutem totum, cui primò conuenit subsistere & existere: & ideo anima rationalis prius natura subsistit & existit ut quo, quam materialiter per eam informata. Vnde ad primam confirm. negatur antecedens. Ad secundam confirmationem dico, principium illud: ordo executionis est contrarius ordini intentionis verum esse tantum in ijs ordinatis, quae mutua habent dependentiam: si verò aliqua duo ita se habeant, ut vnum omnino secundum actionem illam, in qua duplex ille ordo consideratur, ab altero dependeat: alterum autem nullo modo secundum actionem illam sit ab eo dependens, tunc idem in utroque ordine poterit esse prius altero. Exempli causa: prius secundum ordinem intentionis est infusio gratiae, quam motus liberi arbitrij in detestationem peccati & in Deum; quoniam hic motus est dispositio proxima ad gratiam à Deo obtinendam; & tamen prius etiam ordine executionis est infusio gratiae, quam dictus motus liberi arbitrij; quoniam hic motus fit virtute gratiae tunc à Deo infusa, ut i. p. q. 62. a. 3. declarauimus ex D. Th. & Cal. i. 2. q. 113. a. 8. sic in proposito in assumptione passiuè sumpta inuenitur causalitas animae rationalis respectu carnis, tam secundum genus causae finalis, quam secundum genus causae formalis: habet enim anima rationalis in assumptione rationem finis respectu carnis; quia anima nobilior est & finis proximior est; qui est persona assumens & gratia redemptionis. Et rursus habet rationem causae formalis disponentis & habilem reddentis carnem, ut apta sit assumptioni: at verò carni respectu animae rationalis nulla videtur in assumptione causalitas conuenire: non enim caro finis est animae assumendae, ita ut anima assumatur propter carnem à peccato redimendam, & Verbo Dei personaliter viuendam; neque dispositiua est ad animam assumendam; quia anima rationalis secundum se est assumptibilis, etiam si non esset vnita materiae. Vtraque verò pars, scilicet anima & caro, respectu totius, id est humanae naturae ex eis compositae causalitatem habet, quasi materialem seu dispositiuam; quia humanitas necesse nec assumi potest, nisi prius ex partibus suis vnitis, quae sunt anima & corpus fuerit constituta: & ideo secundum

ordinem executionis prius assumi potuerunt partes, ut Caiet. ait *infra art. 5.* signum afferens ex morte Christi, in qua assumptio quasi cepit resolui quia humanitas desijt esse, & consequenter desijt ab assumptione: anima verò & corpus prius habitam assumptionem retinuerunt; cum igitur vltimum in resolutione sit primum in compositione, manifestum est assumptionem secundum ordinem executionis à partibus inchoasse. Ad exemplum igitur domus in instanti fabricatae, dico illud procedere, quo ad partes toti comparatas; quoniam, ut modo diximus, respectu eius semper habent causalitatem; non autem vna pars respectu alterius habet causalitatem secundum actionem ad ipsas partes, & ad tot ordinatam, sicut in proposito caro nullam habet causalitatem respectu animae rationalis secundum assumptionem, ut ostendimus.

CONTRA quartam concl. sunt argum. pro sententia Dur. quae referunt, & solunt Caiet. & Med. super hoc a. Val. puncto 2. & Vasq. in allegat. disp. 37. c. 10.

CONTRA quintam concl. argum. Vasq. cap. Obi. contr. 5. & num. 52. Quia quamuis in intentione prius sit

medium propinquius fini quam remotum; & ita in hoc ordine prius esset anima quam caro, tamen in executione & assumptione non posset anima esse medium assumendi carnem; sicut dici non potest per medium propinquius fini medium remotum applicari; ergo. Antecedens manifestatur: Quia licet (exempli gratia) in consultatione Medici prius sit scissio venae & sanguinis missio ad sanitatem sicut ad finem, quam vocare Chirurgum qui scissurus est venam, tamen in executione dici non potest media scissione venae fuisse vocatum Chirurgum; sed medio Chirurgo accersito fuisse scissam venam: quamuis rectè dicatur media electione missionis sanguinis eligi Medicus vocare Chirurgum; ergo similiter in proposito: licet diceretur Deus in consultatione & electione media anima decreuisse assumere carnem; tamen re ipsa non diceretur media anima illam assumptisse, sed potius contra media carnis animam. Et confirmatur; quia anima & caro non sunt diuersa media; sed anima dicitur

fuisse medium per modum formae informantis & reddentis idoneam materiam, ut assumere.

Resp. Medium fini propinquius habere rationem finis respectu medij minus propinqui: finis autem tunc actu finalizat exercendo suam causalitatem finalem, quando ex eius volitione & intentione, non solum eliguntur media ad finis asslectionem accommodata; sed etiam & multò magis quando actu per media tenditur in finem; atque ideo quod habet & exercet rationem finis respectu alterius in eligendo & operando, dici potest medium in eligendo & in operando respectu eius; quamuis ex vsu loquentium magis propriè dici videatur medium quo ad electionem, quam quo ad actualem operationem; quoniam in electione medij propter finem aut propter aliud medium fini proximius apparet manifestè causalitas finalis, quam etiam exprimit loquendi modus, cum dicitur media electione sectionis venae eligitur vocatio Chirurgi: in actuali verò operatione tendente ad finis asslectionem; licet id quod habet rationem finis actu finalizet exercendo suam causalitatem finalem; non tamen ex modo loquendi significatur expressè & principaliter actus ille finalizandi, sed actio efficientis aut causalitas disponentis ad finis asslectionem: & ideo non ita receptum est ex vsu loquentium, ut dicamus media

fectione venæ fuisse vocatum aut vocari Chirur-
gum, sed vt dicamus medio Chirurgo vocato
fuisse scissam venam: in assumptione verò hu-
manitatis ex vsu Theologorum receptum est vt
congruè dicamus, carnem assumptam fuisse me-
diante anima prius in assumptione intenta, &
partes mediante toto prius intento; quia cum
hæc assumptio sit vnica actio, & non nisi in in-
stanti congruè fiat, atque ideò non possint ibi
distingui plures actiones, quarum vna sit pro-
pter aliam, tota ratio ordinis & causalitatis, at-
tenditur penes ea quæ assumuntur, in quibus quo
ad assumptionem adinuicem comparatis magis
elucet causalitas finalis quam effectiua, quæ nulla
est aut dispositiua, quam solùm habent partes
respectu totius: & ideò magis congruè dicitur,
carnem assumptam fuisse mediante anima, &
partes mediante toto, quàm è conuerso. Præ-
terea dici posset, animam vtramque habere causali-
tatem, & rationem medijs respectu carnis: ipsi
verò carni respectu animæ neutrum horum con-
uenire, vt antè diximus: & ideò secundum vtrā-
que causalitatem, & secundum vtrumque ordi-
nem scilicet intentionis & executionis rectè dici
carnem assumptam fuisse à Filio Dei immedian-
te anima.

ARTICVLVS II.

Vtrum Dei filius assumpserit animam mediante
spiritu, siue mente.

Locus supra
a. 1. citatis.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quòd Filius
Dei non assumpserit animam mediante spiritu.
Idem enim non cadit medium inter seipsum, & aliquid
aliud. Sed spiritus, siue mens non est aliud in essentia
ab ipsa anima: vt in prima parte habitum est. Ergo
Filius Dei non assumpserit animam mediante spiritu, siue
mente.

1. 4. art. 1.

Præterea, Illud, quo mediante facta est assumptio,
videtur esse magis assumptibile. Sed spiritus, siue mens
non est magis assumptibilis, quàm anima: quòd patet
ex hoc, quòd spiritus Angelici non sunt assumptibiles: vt
supra dictum est. Ergo videtur, quòd Filius Dei non as-
sumpserit animam mediante spiritu.

Præterea, Posterius assumitur à primo mediāte pri-
ori. Sed anima nominat ipsam essentia, quæ est prior
naturaliter, quàm ipsa potentia eius: quæ est mens. Er-
go videtur, quòd Filius Dei non assumpserit animā me-
diante spiritu, siue mente.

Sed contra est, quòd Ang. dicit in libro de Agone
Christiano Cap. 18. 19. & 20. & 21. tom. 3. Inuisibilis,
& incommutabilis veritas, per spiritum animam, &
per animam corpus accepit.

Art. pract.

Respondeo dicendum, quòd, sicut dictum est, Filius
Dei dicitur assumpsisse carnem anima mediante tum
propter ordinem dignitatis, tum etiam propter congrui-
tatem assumptionis. Vtrumque autem horum inueni-
tur, si comparamus intellectum, qui spiritus dicitur, ad
ceteras anima partes: non enim anima est assumptibi-
lis secundum congruitatem, nisi per hoc, quòd est capax
Dei ad imaginem eius existens: quòd est secundum men-
tē, quæ spiritus dicitur: secundum illud Ephes. 4. Renouamini spiritu mentis vestre. Similiter etiam intelle-
ctus inter ceteras partes animæ, est superior, & dignior,
& Deo similior. Et ideo, vt Damasc. dicit in 3. lib.
vniū est carni per medium intellectum, Verbum Dei,
intellectus enim est, quòd est anima purissimum, sed &
Deus est intellectus.

Cap. 6.

Ad primum ergo dicendum, quòd etsi intellectus
non sit aliud ab anima secundum essentiam: distin-
gitur tamen ab alijs partibus animæ secundum ratio-

nem potentia. Et secundum hoc competit sibi ratio me-
dy.

Ad secundum dicendum, quòd spiritui angelico non
deest congruitas ad assumptionem propter defectum
dignitatis, sed propter irreparabilitatem casus. Quod D. 151. q.
non potest dici de spiritu humano: vt patet ex his, quæ 64. art. 2.
in prima parte dicta sunt.

Ad tertium dicendum, quòd anima inter quam &
Dei verbum ponitur medium intellectus, non accipitur
pro essentia animæ, quæ est omnibus potentijs commu-
nis: sed pro potentijs inferioribus, quæ sunt omni ani-
mæ communes.

Sensus quesiti.

TERMINOS in titulo positos explicat S. D.
in c. & in responsionibus ad argumenta, & deo-
rum sensu disputabitur in sequenti Contro-
uersia: interim vide Caiet. & Suar. in Com. & D.
Tho. in 3. dist. 2. quæst. 2. art. 1. quæst. 2. Vbi de-
clarat nomen spiritus.

Forma Textus.

CONCL. est: Filius Dei assumpsit animam me-
diante spiritu siue mente. Probatur primo: Quia
Filius Dei assumpsit ceteras animæ partes medi-
ante intellectu siue spiritu, tam secundum ordi-
nem congruitatis, quam secundum ordinem di-
gnitatis; ergò assumpsit animam mediante spiri-
tu, siue mente. Antecedens quo ad primam par-
tem probatur; quia anima non est assumptibilis
secundum congruitatem, nisi per hoc, quòd est
capax Dei ad imaginem eius existens; ergò Fili-
us Dei assumpsit ceteras animæ partes mediante
spiritu siue mente. Antecedens patet: Consequen-
tia verò probatur: Quia anima est ad imaginem
Dei secundum mentem, quæ spiritus dicitur,
iuxta illud Ephes. 4. Renouamini spiritu mentis ve-
stre: Quo ad secundam verò partem probatur:
Quia intellectus inter ceteras animæ partes est
superior & dignior; ergò: Consequentia verò
principalis entimematis probatur; quia Filius
Dei dicitur assumpsisse carnem anima mediante,
tum propter ordinem dignitatis, tum etiā pro-
pter congruitatem assumptionis; ergò similiter
&c. Secundo probatur conclusio autoritate Da-
masцени, vt patet in textu.

CONTROVERSIA VNICA.

Quo sensu verum sit Filium Dei assumpsisse animam
mediante spiritu siue mente?

QUATVOR sunt expositorum de proposito
dubitatione sententiæ. Prima est Suarezij
in Commentariis: vbi exponens sensum quesiti a-
it se existimare, quæstionem hic propriè moue-
ri de ipsa substantia animæ rationalis, quæ vt cō-
fert gradum sentiendi vocatur anima, vt autem
confert gradum rationalem vocatur mens seu
spiritus, in quo etiam sensu exponit conclusio-
nem quesito respondentem.

Secunda sententia est Val. puncto 3. dicentis hic
nomine animæ D. Th. intelligere potentias in-
feriores: nomine autem spiritus intellectum &
voluntatem: quam sententiam sequitur Porrecta
& Aluar. super hoc 4. tribuens eandem expositio-
nem Caiet.

Tertia sententia est Vasq. disp. 38. c. 2. qui ait SS.
Patres, cum dicunt Deum assumpsisse ani-
mam medio spiritu siue mente, nomine ani-
mæ intellexisse substantiam animæ secundum
omnes